nieuws

“Glyfosaat niet kankerverwekkend”: verlenging toelating stap dichterbij

nieuws

Op basis van wetenschappelijke bewijzen die momenteel beschikbaar zijn, kan glyfosaat niet als kankerverwekkend worden beschouwd. Dat is de conclusie van het Europees Chemicaliënagentschap (ECHA). Hiermee komt de verlenging van ‘s werelds meest gebruikte bestrijdingsmiddel een stap dichterbij. Op 15 december verloopt de huidige toelating binnen de Europese Unie. UGent-Professor Pieter Spanoghe spreekt van een “geruststelling voor de landbouwers”, maar hij verwacht dat lobbyorganisaties de strijd tegen het middel nog niet hebben opgegeven. Hij voorspelt petities en lobbywerk om glyfosaat alsnog uit de schappen te houden.

9 JUNI 2022 – LAATST BIJGEWERKT OM 9 JUNI 2022 17:32

Lees meer over:
gewasbescherming

“Glyfosaat is een werkzame stof in gewasbeschermingsmiddelen, de meest gebruikte werkzame stof ter wereld”, vertelt Geert Gommers van VELT, een organisatie die zich inzet voor biologisch koken, leven en tuinieren. VELT ijvert al jarenlang voor een verbod op glyfosaat. “Er zijn serieuze vermoedens dat de stof kankerverwekkend is en daarnaast zijn er andere neveneffecten die bewezen zijn. Zo is de stof toxisch voor leven in water en is het een risico voor de gebruiker doordat het oogschade kan veroorzaken.”
Dat het middel kankerverwekkend zou zijn, wordt weerlegd door het comité voor risicobeoordeling van het Europees Chemicaliënagentschap (ECHA). “Na een grondig onderzoek met wetenschappelijke bewijzen, heeft een comité opnieuw vastgesteld dat een kwalificatie als 'kankerverwekkend' voor glyfosaat niet gerechtvaardigd is", benadrukt het ECHA in een persbericht. De organisatie bevestigt hiermee eerdere conclusies van vijf jaar geleden en het gevolg is dat het huidige klassement van glyfosaat niet verandert. Het spreekt hiermee een studie van het Internationaal Agentschap voor Kankeronderzoek (IARC) van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) tegen dat glyfosaat enkele jaren geleden nog als ’waarschijnlijk kankerverwekkend’ classificeerde.
Voor UGent-professor Pieter Spanoghe bevestigt het iets wat hij al 15 jaar weet. "De bevestiging dat glyfosaat weinig toxisch is, sluit aan bij een onderzoek dat wij zelf al 15 jaar geleden uitvoerden. Ik weet dat al heel lang en begrijp daarom het schouwtoneel rond glyfosaat niet.” Volgens hem is er een belangrijke onderscheid tussen gewasbeschermingsmiddel enerzijds en zuivere werzame stof anderzijds. Een gewasbeschermingsmiddel bestaat uit een werkzame stof en verschillende hulpstoffen (zie kader

onderaan). “De hulpstoffen zijn van het type van tensiden die we bijvoorbeeld ook in shampoos terugvinden. Als we shampoo in onze ogen krijgen vinden we die ook niet leuk wat wijst op enig toxisch effect.”

> **De bevestiging dat het weinig toxisch is, sluit aan bij ons onderzoek van 15 jaar geleden. Ik begrijp het schouwtoneel rond glyfosaat niet**

Prof. Pieter Spanoghe - UGent

Verlenging stap dichterbij

Het ECHA-besluit brengt de verlenging van de toelating van glyfosaat in de Europese Unie mogelijk een stap dichterbij. Het onkruidbestrijdingsmiddel heeft momenteel toelating tot 15 december en na een evaluatieproces wordt besloten over eventuele verlenging. Het advies zal medio augustus op de website van de ECHA gepubliceerd worden en naar de Europese Autoriteit voor Voedselveiligheid (EFSA) worden gestuurd, waar het onderdeel gaat zijn van een bredere analyse naar de impact van de stof. EFSA zal naar verwachting in juli 2023 deze risicobeoordeling afronden waarna het advies aan de Europese Commissie wordt overgemaakt en de politiek een besluit zal nemen.
VELT en ook de biologische lobbyorganisatie PAN Europe strijden al langer voor een verbod op glyfosaat. Ze hebben ernstige kritiek op het ECHA-onderzoek en de conclusie dat de stof niet kankerverwekkend zou zijn. “De beoordeling is gebaseerd op onderzoeksresultaten aangeleverd door de industrie en is soms van bedenkelijk wetenschappelijke kwaliteit. Daarnaast zijn er enkele recente onderzoeken gedaan door gezondheidsorganisaties en deze zijn in deze beoordeling niet meegenomen”, aldus Gommers.

> **De beoordeling is gebaseerd op onderzoeksresultaten aangeleverd door de industrie en is soms van bedenkelijk wetenschappelijke kwaliteit**

Geert Gommers - VELT

Spanoghe wuift deze kritiek weg. "De studies worden inderdaad door de industrie betaald, maar de overheid bepaalt dat enkel studies afkomstig van onafhankelijke gecertificeerde labo’s deel mogen uitmaken van een erkenningsdossier. Zo’n gecertificeerd labo is bij wet verplicht om alle resultaten of die nu positief of negatief zijn voor een firma te publiceren. De labo’s worden op hun beurt extern door audits gecontroleerd opdat zij hun laboresultaten niet zouden vervalsen. Ik acht hierdoor de kans klein dat zo’n erkenningsdossier studies zou bevatten die niet betrouwbaar zijn waardoor de uitspraak van de Europese wetenschap over glyfosaat in vraag moet gesteld worden.”

"Geruststelling voor landbouwers"

De expert in gewasbeschermingsmiddelen zegt blij te zijn met de bevindingen van ECHA. “Enerzijds een geruststelling voor alle landbouwers die de voorbij 45 jaar glyfosaat gebruikten. Ik kan me voorstellen dat zij zich door de aanhoudende berichtgeving in media meer dan eens zorgen maakten. Zij liepen bij normaal gebruik van glyfosaat geen gezondheidsrisico. Anderzijds is het een geruststelling dat de wijze waarop gewasbeschermingsmiddelen de voorbije jaren beoordeeld werden haar vruchten afwerpt. Middelen die echt problematisch zijn volgens de kennis waarover wij vandaag beschikken, krijgen echt geen kans.”
Ook de industrie reageert verheugd op het onderzoek. “De uitspraak van het ECHA ligt helemaal in lijn met analyse van het glyfosaatbeoordelingspanel”, aldus Peter Jaeken van Belplant, de sectorfederatie van de gewasbeschermingsmiddelenindustrie. Dit panel, dat in april 2019 werd opgericht, bestaat uit vier rapporterende lidstaten: Frankrijk, Hongarije, Nederland en Zweden. Rapportage van dit panel, dat al eerder plaatvond, maakt onderdeel uit van de procedure van verlening van de toelating.

Meer lobbywerk tegen glyfosaat verwacht

Volgens Spanoghe zal de kritiek op het chemische bestrijdingsmiddel na de ECHA-uitspraak niet meteen gaan liggen. “Dat zo’n uitspraak in het voordeel is van de gewasbeschermingsindustrie zal velen niet zinnen. Mensen zullen hun pijlen richten op nieuwe eindpunten, zoals de verstoring van het natuurlijke evenwicht van de bodem, van het waterleven of van de honingbij. Dat zijn allemaal aspecten waarbij het risico van het gebruik van glyfosaat inderdaad moeilijker te kwantificeren is waardoor twijfel kan ontstaan. Als overheid wordt dit bij de erkenning van glyfosaat opgevangen door voorzorgsmaatregelen uit te schrijven naar veilig gebruik in het veld. Dit is te lezen op het etiket van het gewasbeschermingsmiddel en wordt in de vaktermen aangeduid als het toepassen volgens de Goede Landbouw Praktijk.”

Alhoewel een verlenging van de toelating op het eerste gezicht een stap dichterbij ligt, is dat volgens Spanoghe dus zeker nog geen voldongen feit. Hij wijst op de lobbykracht van verschillende belangenvertegenwoordigers en de mogelijkheid om het maatschappelijke debat te beïnvloeden. “Ik verwacht dat we straks zullen zien dat er petities de ronde zullen doen die er toe moeten leiden om 1 miljoen handtekeningen over Europa heen te verzamelen. Dat is vandaag voor georganiseerde belangengroepen met gerichte communicatie eigenlijk een fluitje van een cent. Echter, de wetenschappelijke basis voor zo’n grootschalige petitie is er door de uitspraak van vorige week niet meer. Een andere actie zal zijn dat belangengroepen onze politieke vertegenwoordigers in Europa zullen benaderen en hun visie opdringen. Inderdaad zij zijn het die uiteindelijk over het gebruik van glyfosaat zullen stemmen. Er zullen lidstaten zijn die voor hun landbouwers kiezen en er zullen andere zijn. Of de politiek zich zal laten leiden door haar wetenschappelijke adviseurs is dus de vraag.”

Glyfosaat uitgespit

Gewasbeschermingsmiddelen of de producten die we in de handel kopen bestaan uit een werkzame stof, de molecule zelf en uit hulpstoffen. Die hulpstoffen zorgen er in het geval van glyfosaat voor dat het bladoppervlak van het onkruid open gaat en glyfosaat makkelijker wordt opgenomen. Glyfosaat is een breed werkend onkruidverdelingsmiddel. Het is enkel werkzaam wanneer het op bladgroen wordt toegepast. Komt het op de grond of op de stenen terecht dan wordt het vrij snel en zeer sterk vastgebonden aan de vaste deeltjes. Dit geeft het voordeel dat er na enkele dagen na toepassing op akkers geplant of gezaaid kan worden zonder dat de gewassen door glyfosaat worden aangetast. “Vaak hoor ik mensen die bezorgd zijn over dat zij een hoeveelheid glyfosaat binnen krijgen. We detecteren het in zeer lage hoeveelheden in urine. De blootstellingsroute is wel niet via onze dagelijkse voeding. Mocht glyfosaat op gewassen worden toegepast dan had de landbouwer geen gewassen meer gezien de planten eens getroffen door glyfosaat tot en met de wortel afsterven”, vertelt Spanoghe.

In de landbouw wordt het product slechts één of twee keer gebruikt in het voorjaar om afhankelijk van het zaai- of plantmoment het bovengrondse onkruid af te doden of om grasland naar akkerland om te vormen. “Tijdens deze behandeling kan glyfosaat inderdaad verwaaien naar de mens en omgeving en tot een eenmalige blootstelling leiden”, zegt Spanoghe. "Dit wordt door de overheid opgevangen door voorzorgsmaatregelen uit te schrijven naar veilig gebruik in het veld. Dit is te lezen op het etiket van het gewasbeschermingsmiddel en wordt in de vaktermen aangeduid als het toepassen volgens de Goede Landbouw Praktijk", herhaalt hij een eerder standpunt.

Volgens de wetenschapper staat het gebruik in de landbouw in schril contrast met het particulier gebruik. "Ik zag in het verleden vele mensen met t-shirt en korte broek voetpaden en opritten herhaaldelijk bespuiten. Dat nadien kinderen op die behandelde oppervlakken rondkropen is niet ondenkbeeldig en leidde tot een algemeen verbod voor huis- en tuingebruik."

Uitgelicht

Expert laakt onderzoek en mediaberichtgeving over gewasbescherming op groenten en fruit

duiding

UGent-professor Pieter Spanoghe, specialist gewasbeschermingsmiddelen, kijkt kritisch naar het recente onderzoek van het Pesticide Action Network Europe (PAN Europe) over res...

30 MEI 2022

Lees meer

Bron: Eigen berichtgeving

VILT vzw

Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact

M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/
screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws
screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our bluesky page: https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social

---

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |
Privacy policy
Copyright
Cookie Policy
Cookie instellingen aanpassen

Crafted by Brigada